

Perfect spirit cameral

Seria “Enescu și contemporanii săi” stabilește contextul în care creația enesciană este pusă, comparativ, în valoare. Iată, de pildă, concertul cvartetului “Fauré” (joi, 10 septembrie, la Ateneu). Lucrări de (relativ) tinerețe ale lui Fauré (profesorul lui Enescu la Paris a scris *Cvartetul nr. 1* pe la 35 de ani), Enescu (*Cvartetul nr. 1*, datat 1909, deci la 28 de ani) și Mahler (Partea de cvartet, salvată

întâmplător - întregul a fost distrus de autor - este din anii de studii, înainte ca simfonistul ce va deveni să aibă 20 de ani) arată că au fost elaborate în anii acumulărilor (și ai respectului față de modele), ai avânturilor și căutărilor de sine (se văd germeii personalității). Mahler este senin, cu tușe schubertiene; Enescu apare îmbibat (încă) de reminiscențe romantice; Fauré și-a descoperit vocația lirică de esență galică. Muzici cu factori comuni, dar cu universuri particulare, care inspiră interpretări pasionate, pline de culoare (până la exaltare), așa cum au fost cele ale cvartetului german. Nu se aude la noi așa des un ansamblu de asemenea anvergură: unitatea de

concepție cultura sunetului, subordonarea personalității fiecăruia față de înscrisul partiturii au fost dominantele concertului. Sudura a fost totală, simțirea și expresia strunite sau dezlănțuite (când era cazul), articulația formală perfect coerentă. Niciunul dintre cei patru (Erika Geldsetzer - vioară, Sascha Frömbing - violă, Konstantin Heidrich - violoncel, Dirk Mommertz - pian) nu a ieșit în evidență decât numai atunci și numai cât partitura o impunea: strălucire, lirism, patos, culoare, vigoare, vivacitate, introspecție cât cuprinde și toate și mai ales (din plin) un perfect spirit cameral, întrutotul adecvat acestui gen al esențelor și pieselor alese. **Petre CODREANU**

„Anotimpurile”, mai altfel

Anca FLOREA

La 32 de ani, violonistul rus Boris Brovtsyn este deja un interpret binecunoscut pe scenele lumii, pentru că, după câștigarea unor competiții de prestigiu la Köln, Sion, Pretoria și intrarea în finala Concursului „Regina Elisabeth”, s-a lansat într-o carieră importantă, dar mai ales și-a completat studiile la renumita Guildhall School, pentru ca apoi să câștige Medalia de aur a școlii (conferită anterior unor personalități precum Jacqueline Dupré sau Bryan Terfel). A cântat alături de celebrități, a fost aplaudat în concerte la Londra, Monte Carlo, Lille, Sao Paolo, Edinbourg, Lugano, Geneva, Varșovia, în Belgia și, evident la Moscova, în actuala stagiune urmând să colaboreze cu Orchestra Radio Berlin, Filarmonica din Liège sau cu Orchestra Svizzera Italiana sub bagheta lui Alain Lombard.

În cadrul „concertelor de la miezul nopții” l-am ascultat evoluând alături de Orchestra de cameră a Filarmonicii bucureștene, propunând *Anotimpurile* de Vivaldi, abordate „mai altfel”, într-un tempo uneori năucitor, menit să sublinieze virtuozitatea sa deosebită, dar și să confere un plus de spectaculozitate desfășurării muzicale, urmărind, probabil pentru a reliefa structura de concerto grosso, dialogul cu viola sau cu violoncelul, instrumente pe care le-a scos în evidență pregnant, decupându-le astfel din contextul general al ansamblului; un aspect interesant ca idee, surprinzător pentru cei aflați în sală, întreaga sa concepție asupra partiturii contrariind adesea, spunându-ne însă, la final, că... se poate și așa. Dacă unii au fost încântați, alții au avut rezerve, pentru că o versiune interpretativă poate să placă sau nu, dar cu siguranță spectatorii au apreciat, la unison sunetul său calitativ, suplețea, finețea și performanța tehnică, privind tentația de a „reciti” partitura ca pe un joc al experimentului și al căutării unor noi forme de expresie, ceea ce s-a confirmat și în *Dansul* de Ysaye oferit ca bis.

Pentru Orchestra de cameră a Filarmonicii a fost, cu adevărat, o provocare, testând din plin maleabilitatea formației, capacitatea de a se plia și a răspunde celor mai neașteptate reacții ale solistului, reușind să cânte nu doar cu acuratețe și rigoare, ci și cu omogenitate și calitate sonoră. A avut strălucire, vivacitate, stil și culoare, a conturat planuri contrastante în care pizzicato-ul abia sugerat sau paginile în piano au fost la fel de apreciate precum evoluția solistului împreună cu concertmaestrul Anda Petrovici, întregul demers artistic având consistență și farmec, entuziast aplaudat la finalul serii. Cu siguranță, colaborarea cu un asemenea violonist special a însemnat un câștig pentru ansamblul care, în deschiderea concertului, a propus 3 Simfonii pentru orchestră de coarde de același compozitor, cântate fără dirijor, rezolvate mult mai „cuminte” față de focul de artificii care a urmat în *Anotimpurile*, semn că instrumentiștii noștri ar avea nevoie de curaj și intenție de a depăși parcurgerea onestă. Și alături de Boris Brovtsyn au dovedit că se poate, că există disponibilitatea de a se implica efectiv în tălmăcirea muzicii cu incisivitate, pregnanță și acel nerv care conferă, de fapt, scripirea adevăratului act artistic, depășind limitele corectitudinii pentru a ajunge la interpretarea brianată, atât de așteptată și de apreciată de melomani.

Farmecul barocului

Anca FLOREA

O seară de grație a oferit ansamblul « Il Giardino armonico », înființat în 1985, impus în scurt timp pe scenele lumii, pentru că membri săi sunt muzicieni de clasă, iar conducătorul lor, Giovanni Antonini, implicându-se cu o pasiune debordantă în fiecare partitură, uimește și în ipostază de instrumentist, cântând la flaut și chaluveau, făcându-l să sune incredibil de frumos, în tonuri de oboi, cu o linie de o eleganță impecabilă. De altfel, impecabilă a fost interpretarea conferită de întreg ansamblul (care își adaptează configurația de la 3 la 35 de membri).

Programul a inclus prioritar opusuri italiene, dar și compozitori germani, alternând pagini orchestrale de Caldara și Marini sau Vivaldi (*Madrigalesco* – concert în re minor pentru orchestră de coarde și basso continuo, Sonata în mi bemol major *Al Santo Sepolcro* pentru orchestră de coarde și basso continuo), dar și de Pisendel, cu arii de Monteverdi (*Pianto della madona sopra il Lamento d'Arianna*) și Conti sau Ferrandini în care glasul mezzosopanei elvețiene Marie-Claude Chappuis s-a dovedit a fi adaptat la cerințele stilistice, ca emisie și frazare, optând pentru o dramatizare pregnantă a discursului, tratat mai curând ca o secvență decupată dintr-o « drama per musica », având astfel o încărcătură expresivă ce reliefa trăirile personajului întrupat. Interesant este faptul că solista, a cărei voce nu prea amplă pare specializată în cântul muzicii baroc, abordează frecvent și roluri din opere mozartiene, ba chiar a interpretat, în spectacol, eroina principală din *Carmen* de Bizet, fără a ocoli partituri de Britten sau Stravinski, repere totuși secundare în activitatea sa internațională, apreciată în special în creația preclasică și în partituri vocal-simfonice din epoci și stiluri diverse. Aș fi așteptat totuși ca în piesa de Telemann, oferită ca bis, să existe o diferențiere stilistică față de maniera în care a cântat opusurile italiene.

De altfel, și Giovanni Antonini, a cărui gestică și atitudine corporală la pupitru sunt extrem de departe de prestația unui dirijor autentic, este invitat adesea să colaboreze cu orchestre de elită, precum Filarmonica din Berlin, dar și să apară în fosa legendarei Scala din Milano, conducând opere de Handel, dar și de Mozart. Probabil că în asemenea situații reușește să își adapteze și maniera de a dirija la cerințele fosei, impunându-se în primul rând prin datele sale de rafinat muzician.

A fost, într-adevăr, extrem de ingenios și în superba seară de la Ateneu, iar ansamblul său i-a răspuns pe măsura, omogenitatea, precizia atacurilor, polifonia perfect conturată, echilibrul și calitatea sunetului cucerind ovațiile publicului. De altfel, și scurtele

intervenții solo au demonstrat din plin calitatea fiecărui instrumentist în parte, iar Preludiul în mi bemol major de S.L. Weiss pentru lăută, ca și acompaniamentul ariei de Monteverdi, au pus în lumină talentul și știința interpretului Luca Pianca de a crea o atmosferă aparte, transpunându-ne în lumea de altădată.

O seară de mare muzică, prelungită mult după miezul nopții, încărcată de frumusețe, de poezie și adevărată artă, oferită cu profesionalism și cu o vizibilă pasiune de către ansamblul « Il giardino armonico », pe care sperăm să-l regăsim și în edițiile viitoare ale Festivalului, pentru că realmente ne-a cucerit.